

ОТВОРЕНО ПИСМО

На вниманието на:

министър Атанас Славов,

зам. министър Юлия Ковачева

Министерство на правосъдието

Румен Александров – ръководител на Мисията на България в ЕС

**Относно: Спешни действия за приемане на директивата на ЕС относно
насилието над жени и домашното насилие**

Уважаеми господин Министър на правосъдието,

Уважаеми госпожо Заместник Министър на правосъдието,

Уважаеми представители на Република България към Европейския съюз,

Ние от Българска платформа - Европейско женско лоби, част от Европейско женско лоби, подкрепяме предложението на Европейската комисия за Директива срещу насилието над жени и домашното насилие.

Предложението на Европейската комисия е важна стъпка и ключова възможност: то установява всеобхватен набор от правила, насочени към продължаващия проблем с насилието срещу жени и домашното насилие и отговаря на специфичните нужди на жертвите.

Българска платформа - Европейско женско лоби от години се застъпва за тази Директива, настоявайки, че вече има законова основа за конкретни действия за справяне със сексуалната експлоатация на жени и кибер насилието срещу жени и призовава за подобряване на достъпа до правосъдие и защита на жертвите на тази специфична форма на насилие.

Смятаме, че преговорите в Съвета трябва да продължат под шведското председателство. Няма правна пречка незабавно да се приеме цялостно и

ефективно обединяване на Европейския съюз за превенция и борба с насилието срещу жени и домашното насилие.

Настоящият подход към темата за изнасилването, възприет от Съвета, е абсолютно неприемлив за женските организации. Съветът трябва да признае, че изнасилването е престъпление, което е в самата сърцевина на насилието над жените и нарушаването на техните фундаментални човешки права. Има достатъчно правно основание ЕС да приеме закони по този въпрос, както и спешна необходимост от борба с изнасилването на обща основа.

Българска платформа - Европейско женско лоби подкрепя декларацията, направена от Белгия, Гърция, Италия и Люксембург, като със съжаление отбелязва липса на политическа амбиция за криминализиране на изнасилването. Жертвите на изнасилване нямат еднакво ниво на защита в цяла Европа, тъй като дефинициите на изнасилването като престъпление в различните държави имат сериозни различия. Много държави-членки все още нямат определения за свободно дадено съгласие, като вместо това запазват определения, базирани на принуда, които не предлагат адекватна защита на жертвите. В този контекст само малък брой жените докладват и търсят помощ и следователно голяма част от сексуалните престъпления, извършени от мъже срещу жени остават неразкрити. Ако жените се осмелят да съобщят за изнасилване, те често се сблъскват с препятствия, осъждане и унижение и те трябва да се борят не само срещу несправедливостта, но и срещу половите стереотипи и морални възгледи за женската сексуалност.

Членовете на Българска платформа - Европейско женско лоби се свързват с политически лидери и предприемат действия в цяла Европа в името на една стабилна Директива, която да криминализира всички форми на сексуална и репродуктивна експлоатация на жени, включително сексуално насилие и злоупотреба със сексуалността на жените и всички форми на онлайн насилие срещу жени и момичета.

Вярваме, че Европейският парламент ще вземе мерки и ще направи предложение за подобряване на текст на Директивата.

Години наред Българска платформа - Европейско женско лоби настоява вземащите решения да признаят необходимостта от запълване на изключителната законодателна празнина, когато става въпрос за „сексуални експлоатация на жени“, съгласно член 83, параграф 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз. Затова настояваме, че изнасилването и гениталното осакатяване на жени - като минимум – да бъдат криминализирани като престъпления в ЕС, касаещи сексуалната експлоатация на жени и деца, както е предложено от Комисията. Това са двата основни стълба и ключови елементи на Директивата. Без включването на тези престъпления за сексуална експлоатация значението на Директивата ще бъде недопустимо редуцирано.

Припомняме, че няма правна обосновка, която да възпрепятства разглеждането на тези престъпления като форми на сексуална експлоатация. Престъплението сексуална експлоатация на жени и деца вече е било използвано в ЕС за криминализиране на сексуалното насилие над деца в Директива 2011/93/ЕС за борба със сексуално насилие и сексуална експлоатация на деца и детска порнография.

Припомняме, че Европейската комисия разработи солиден правен анализ за оценка и обширно проучване за осъществимост на правовата основа за настоящата директива.

Европейското женско лоби, в сътрудничество с професори и академици по правото на ЕС, също така разработи обширен анализ, който стигна до заключението, че това тълкуване на сексуалната експлоатация от правна гледна точка е широко подкрепено от женските организации и гражданското общество в Европа.

Относно чувствителния към пола подход:

Директивата има за цел да се справи с тежка форма на дискриминация срещу жените, но в същото време е “джендър неутрална”: определения за пол са приведени в съответствие с международни инструменти като CEDAW, Пекинска и Истанбулска конвенция; тя разпознава структурното изменение на явлението насилие срещу жени, но тези разпоредби могат да се прилагат към всяка жертва на насилие, както е определено съгласно националните правила, следвайки същия подход като на Истанбулската конвенция.

За кибернасилието:

Българска платформа Европейско женско лоби също така призовава за подобряване на клаузата за кибер насилието срещу жени - клаузата относно споделянето на изображения без съгласие трябва да бъде подобрена: тя трябва да забрани заснемането, както и самото разпространение. Необходимо е да се забрани сексуалното насилие, основано на изображения – включително заснемането/разпространението и публикуването на изображенията.

Ние се стремим да се насочим и към порнографията, тъй като тя има огромно въздействие върху поддържането на половите стереотипи и легитимирането на насилието срещу жени. Порнографията е насилие сама по себе си. Голяма част от съдържанието ѝ е изключително насилствено и е достъпно за деца от най-ранна възраст.

Относно специфичните нужди и правата на жертвите:

Имаме нужда от специфичен инструмент за защита на жените, който да гарантира, че услугите, предоставяни на жените жертви на тази специфична форма на насилие, са специализирани, от гледна точка, чувствителна към пола с разбиране и справяне с конкретните първопричини за това насилие [Директивата

за правата на жертвите не е достатъчна, тъй като тя има хоризонтален директен ефект].

Относно ангажимента ни като държава-членка в тристранните преговори:

Европейско женско лоби се надява и вярва, че Европейският парламент ще предприеме сериозни промени и те ще включват предложение за криминализиране на изнасилванията, сексуалното насилие, сексуалния тормоз на работно място, засилване на измеренията на онлайн насилието и специализираната подкрепа на жертвите и достъп до правосъдие.

Необходима е политическа воля и политическо ръководство, за да се гарантира, че тази Директива ще бъде приета възможно НАЙ-БЪРЗО.

Разчитаме повече държави-членки да бъдат отворени към предложенията на Европейската комисия и на Европейския парламент и да се включи отново членът за изнасилването, дефиниран като липса на свободно дадено съгласие.

Нуждаем се повече държави и държави като България, които да бъдат в челните редици, за да бъде гласувана Директивата в най-добрия възможен вариант.

20 юни 2023 г.

Българска платформа към Европейско женско лоби

Контакт: bulgaria.ewl@gmail.com